

Dohovor Rady Európy proti obchodovaniu s ľudskými orgánmi

Santiago de Compostela, 25. III. 2015

Preambula

Členské štáty Rady Európy a ostatní signatári tohto dohovoru;

majúc na zreteli Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, ktorú vyhlásilo Valné zhromaždenie OSN 10. decembra 1948, a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950, ETS č. 5);

majúc na zreteli Dohovor o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny: Dohovor o ľudských právach a biomedicíne (1997, ETS č. 164) a Dodatokový protokol k Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne týkajúci sa transplantácie orgánov a tkanív ľudského pôvodu (2002, ETS č. 186);

majúc na zreteli Protokol o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi, ktorým sa dopĺňa Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (2000) a Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi (2005, ETS č. 197);

vzhľadom na to, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi;

vzhľadom na to, že obchodovanie s ľudskými orgánmi porušuje ľudskú dôstojnosť a právo na život a predstavuje vážnu hrozbu pre verejné zdravie;

odhodlaní významným spôsobom prispieť k odstráneniu obchodovania s ľudskými orgánmi zavedením nových trestných činov, ktoré doplnia existujúce medzinárodné právne dokumenty v oblasti obchodovania s ľuďmi na účely odoberania orgánov;

vzhľadom na to, že účelom tohto dohovoru je predchádzať obchodovaniu s ľudskými orgánmi a bojovať proti nemu a že vykonávanie ustanovení dohovoru týkajúcich sa trestného práva hmotného by sa malo vykonávať s prihliadnutím na jeho účel a zásadu proporcionality;

uznávajúc, že na účinný boj proti globálnej hrozbe, ktorú predstavuje obchodovanie s ľudskými orgánmi, by sa mala podporovať úzka medzinárodná spolupráca rovnako medzi členskými ako i nečlenskými štátmi Rady Európy,

sa dohodli nasledovne:

Kapitola I - Účel, rozsah pôsobnosti a používanie pojmov

Článok 1 - Účel

1. Účelom tohto dohovoru je:
  - a. predchádzať a bojovať proti obchodovaniu s ľudskými orgánmi ustanovením trestnosti určitých činov;
  - b. chrániť práva obetí trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom;
  - c. uľahčiť spoluprácu na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni v oblasti boja proti obchodovaniu s ľudskými orgánmi.
2. S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie jeho ustanovení stranami, tento dohovor ustanovuje osobitný následný mechanizmus

Článok 2 - Rozsah pôsobnosti a používanie pojmov

1. Tento dohovor sa vzťahuje na obchodovanie s ľudskými orgánmi na účely transplantácie alebo na iné účely a na iné formy nezákonného odberu a nezákonnej implantácie.
2. Na účely tohto dohovoru pojem:
  - "obchodovanie s ľudskými orgánmi" znamená akúkoľvek nezákonnú činnosť v súvislosti s ľudskými orgánmi, uvedenú v článku 4 ods. 1 a článkoch 5, 7, 8 a 9 tohto dohovoru;
  - "ľudský orgán" znamená diferencovanú časť ľudského tela tvorenú rôznymi tkanivami, ktorá si zachováva svoju štruktúru, vaskularizáciu a schopnosť vyvíjať fyziologické funkcie s významnou mierou autonómie. Za orgán sa považuje aj časť orgánu, ak sa jeho funkcia má používať na rovnaký účel ako celý orgán v ľudskom tele, pričom sú zachované požiadavky na jeho štruktúru a vaskularizáciu.

Článok 3 - Zásada nediskriminácie

Implementácia ustanovení tohto dohovoru stranami, najmä uplatňovanie opatrení na ochranu práv obetí, sa zabezpečí bez diskriminácie na akomkoľvek základe ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, vek, náboženstvo, politické alebo iné názory, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, narodenie, sexuálna orientácia, zdravotný stav, postihnutie alebo iné postavenie.

Kapitola II - Trestné právo hmotné

Článok 4 - Nedovolený odber ľudských orgánov

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na to, aby sa odber ľudských orgánov od žijúcich alebo zosnulých darcov, ak je spáchaný úmyselne, považoval za trestný čin podľa jej vnútroštátneho práva:
  - a. ak sa odber vykoná bez slobodného, informovaného a osobitného súhlasu žijúceho alebo zosnulého darcu alebo v prípade zosnulého darcu bez toho, aby

- bol odber povolený podľa jej vnútroštátneho práva;
- b. ak výmenou za odobratie orgánov bol žijúcemu darcovi alebo tretej strane ponúknutý finančný zisk alebo porovnateľná výhoda, alebo ak takúto výhodu získal;
  - c. ak výmenou za odobratie orgánov od zosnulého darcu bol tretej osobe ponúknutý finančný zisk alebo porovnateľná výhoda, alebo ak takúto výhodu získala.
2. Každý štát alebo Európska únia môže, pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení, vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhlásiť, že si vyhradzuje právo neuplatňovať odsek 1 písm. a) tohto článku na odber ľudských orgánov od žijúcich darcov vo výnimočných prípadoch a v súlade s príslušnými zárukami alebo ustanoveniami o súhlase podľa svojho vnútroštátneho práva. Každá výhrada podľa tohto odseku musí obsahovať stručné uvedenie príslušného vnútroštátneho práva.
  3. Výraz "finančný zisk alebo porovnateľná výhoda" na účely odseku 1 písm. b) a c) nezahŕňa náhradu za stratu zárobku a akékoľvek iné odôvodnené výdavky spôsobené odberom alebo súvisiacimi lekáarskymi vyšetreniami, ani náhradu v prípade škody, ktorá nie je vlastná odberu orgánov.
  4. Každá strana zväží prijatie potrebných legislatívnych alebo iných opatrení, aby podľa svojho vnútroštátneho práva stanovila odber ľudských orgánov od žijúcich alebo zosnulých darcov ako trestný čin, ak sa odber vykonáva mimo rámca jej vnútroštátneho transplantačného systému alebo ak sa odber vykonáva v rozpore so základnými zásadami vnútroštátnych transplantačných zákonov alebo pravidiel. Ak strana zavedie trestné činy v súlade s týmto ustanovením, bude sa snažiť uplatňovať na takéto činy aj články 9 až 22.

Článok 5 - Použitie nezákonne odobratých orgánov na účely implantácie alebo na iné účely ako implantácia

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby v rámci svojho vnútroštátneho práva zaviedla ako trestný čin, ak je spáchaný úmyselne, použitie nezákonne odobratých orgánov, ako je uvedené v článku 4 ods. 1, na účely implantácie alebo na iné účely ako implantácia.

Článok 6 - Implantácia orgánov mimo vnútroštátneho transplantačného systému alebo v rozpore so základnými zásadami vnútroštátneho transplantačného práva

Každá strana zväží prijatie potrebných legislatívnych alebo iných opatrení, aby v rámci svojho vnútroštátneho práva stanovila ako trestný čin úmyselnú implantáciu ľudských orgánov od žijúcich alebo zosnulých darcov, ak sa implantácia vykonáva mimo rámca jej vnútroštátneho transplantačného systému alebo ak sa implantácia vykonáva v rozpore so základnými zásadami vnútroštátnych transplantačných zákonov alebo pravidiel. Ak strana zavedie trestné činy v súlade s týmto ustanovením, bude sa snažiť uplatňovať na takéto trestné činy aj články 9 až 22.

Článok 7 - Nedovolené získavanie, nábor, ponúkanie a požadovanie neoprávnených výhod

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby v rámci svojho vnútroštátneho práva stanovila ako trestný čin, ak je spáchaný úmyselne, získavanie a nábor darcu alebo príjemcu orgánov, ak sa vykonáva s cieľom finančného zisku alebo porovnateľnej výhody pre osobu, ktorá takýto zisk nadobúda alebo nábor vykonáva, alebo pre tretiu stranu.
2. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na to, aby sa za trestný čin, ak je spáchaný úmyselne, považoval príslub, ponuka alebo poskytnutie akejkoľvek neoprávnenej výhody zdravotníckym pracovníkom, jej verejným činiteľom alebo osobám, ktoré riadia alebo pracujú pre subjekty súkromného sektora v akomkoľvek postavení, s cieľom nechať vykonať alebo uľahčiť odber alebo implantáciu ľudského orgánu, ak sa takýto odber alebo implantácia uskutoční za okolností uvedených v článku 4 ods. 1 alebo článku 5 a prípadne v článku 4 ods. 4 alebo článku 6.
3. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby sa za trestný čin, ak je spáchaný úmyselne, považovala žiadosť alebo prijatie akejkoľvek neoprávnenej výhody zdravotníckymi pracovníkmi, jej verejnými činiteľmi alebo osobami, ktoré riadia alebo pracujú pre subjekty súkromného sektora, v akomkoľvek postavení, s cieľom vykonať alebo uľahčiť vykonanie odobratia alebo implantácie ľudského orgánu, ak sa takéto odobratie alebo implantácia uskutoční za okolností uvedených v článku 4 ods. 1 alebo článku 5 a prípadne v článku 4 ods. 4 alebo článku 6.

Článok 8 - Príprava, konzervovanie, skladovanie, preprava, prenos, príjem, dovoz a vývoz nezákonne odobratých ľudských orgánov

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby v rámci svojho vnútroštátneho práva stanovila ako trestný čin, ak je spáchaný úmyselne:

- a prípravu, konzervovanie a skladovanie nezákonne odobratých ľudských orgánov, ako je opísané v článku 4 ods. 1 a prípadne v článku 4 ods. 4;
- b prepravu, prenos, príjem, dovoz a vývoz nezákonne odobratých ľudských orgánov, ako je opísané v článku 4 ods. 1 a prípadne v článku 4 ods. 4.

Článok 9 - Napomáhanie alebo podnecovanie a pokus

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby sa pomoc pri páchaní trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom považovala za trestný čin, ak je spáchaná úmyselne.
2. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby sa úmyselný pokus o spáchanie niektorého z trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom považoval za trestný čin.
3. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení, vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhlásiť, že si vyhradzuje právo neuplatňovať odsek 2 na trestné činy ustanovené v súlade s článkami 7 a 8 alebo ho uplatňovať len v osobitných prípadoch alebo za osobitných podmienok.

Článok 10 - Právomoc

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne alebo iné opatrenia, na stanovenie právomoci nad akýmkoľvek trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom, ak bol trestný čin spáchaný:
  - a. na jej území; alebo
  - b. na palube lode plávajúcej pod vlajkou tejto strany; alebo
  - c. na palube lietadla registrovaného podľa právnych predpisov tejto strany; alebo
  - d. jedným z jej štátnych príslušníkov; alebo
  - e. osobou, ktorá má obvyklý pobyt na jej území.
2. Každá strana sa usiluje prijať potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na stanovenie právomoci nad akýmkoľvek trestným činom stanoveným v súlade s týmto dohovorom, ak je trestný čin spáchaný proti jednému z jej štátnych príslušníkov alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na jej území.
3. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení, vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhlásiť, že si vyhradzuje právo neuplatňovať alebo uplatňovať len v osobitných prípadoch alebo podmienkach pravidiel právomoci stanovené v odseku 1 písm. d) a e) tohto článku.
4. Na účely trestného stíhania trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, každá strana prijme potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby jej právomoc, pokiaľ ide o odseky 1 písm. d) a e) tohto článku, nebola podriadená podmienke, že trestné stíhanie sa môže začať len na základe oznámenia obete alebo podania informácie štátom miesta, kde bol trestný čin spáchaný.
5. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení, vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhlásiť, že si vyhradzuje právo neuplatňovať alebo uplatňovať len v osobitných prípadoch odsek 4 tohto článku.
6. Každá strana prijme potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na ustanovenie právomoci nad trestnými činmi ustanovenými v súlade s týmto dohovorom v prípadoch, keď sa údajný páchatel nachádza na jej území a nevydá ho inému štátu len na základe jeho štátnej príslušnosti.
7. Ak si viac ako jedna strana uplatňuje právomoc nad údajným trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom, zúčastnené strany sa v prípade potreby poradia s cieľom určiť najvhodnejšiu právomoc na trestné stíhanie.
8. Bez toho, aby boli dotknuté všeobecné pravidlá medzinárodného práva, tento dohovor nevyklučuje žiadnu trestnú právomoc, ktorú strana vykonáva v súlade so svojím vnútroštátnym právom.

Článok 11 - Zodpovednosť právnických osôb

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby

právnické osoby mohli byť brané na zodpovednosť za trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom, ak týchto trestných činov v ich prospech dopustí akákoľvek fyzická osoba, ktorá koná buď samostatne, alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorá má v rámci nej vedúce postavenie na základe:

- a. oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
  - b. oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby;
  - c. oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Okrem prípadov uvedených v odseku 1 každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnická osoba mohla byť braná na zodpovednosť, ak nedostatočný dohľad alebo kontrola zo strany fyzickej osoby uvedenej v odseku 1 umožnili spáchanie trestného činu ustanoveného v súlade s týmto dohovorom v prospech tejto právnickej osoby fyzickou osobou konajúcou na základe jej splnomocnenia
  3. V súlade s právnymi zásadami strany, môže byť zodpovednosť právnickej osoby trestná, občianskoprávna alebo správna.
  4. Takouto zodpovednosťou nie je dotknutá trestná zodpovednosť fyzických osôb, ktoré spáchali trestný čin.

Článok 12 - Sankcie a opatrenia

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa trestné činy ustanovené v súlade s týmto dohovorom trestali účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami. Za trestné činy ustanovené v súlade s článkom 4 ods. 1 a prípadne článkom 5 a článkami 7 až 9, ak ich spáchali fyzické osoby, tieto sankcie zahŕňajú tresty spojené s odňatím slobody, ktoré môžu byť dôvodom na vydanie.
2. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnické osoby zodpovedné v súlade s článkom 11 podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim sankciám vrátane trestných alebo netrestných peňažných sankcií, a môžu zahŕňať aj iné opatrenia, ako napr.:
  - a. dočasné alebo trvalé vylúčenie z vykonávania obchodnej činnosti;
  - b. uloženie ochranného dohľadu súdom;
  - c. zrušenie spoločnosti rozhodnutím súdu.
3. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na:
  - a. umožnenie zaistenia a konfiškácie príjmov z trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom alebo majetku, ktorého hodnota zodpovedá takýmto príjmom;
  - b. umožnenie dočasného alebo trvalého uzavretia akejkoľvek prevádzky využívanej na páchanie trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom bez toho, aby boli dotknuté práva tretích strán konajúcich v dobrej viere, alebo na dočasné alebo trvalé odopretie páchatelovi v súlade s príslušnými ustanoveniami

vnútroštátneho práva výkon profesionálnej činnosti súvisiacej s páchaním trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom.

Článok 13 - Príťažujúce okolnosti

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa nasledujúce okolnosti, pokiaľ už nie sú súčasťou skutkovej podstaty trestného činu, mohli v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva zohľadniť ako príťažujúce okolnosti pri určovaní sankcií za trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom:

- a. spáchaním trestného činu spôsobil smrť alebo vážne poškodenie fyzického alebo duševného zdravia obete;
- b. trestný čin spáchala osoba zneužívajúca svoje postavenie;
- c. trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie;
- d. páchatel bol v minulosti odsúdený za trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom;
- e. trestný čin bol spáchaný na dieťati alebo inej obzvlášť zraniteľnej osobe.

Článok 14 - Predchádzajúce odsúdenia

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie možnosti zohľadniť pri určovaní sankcií právoplatné rozsudky vydané inou stranou v súvislosti s trestnými činmi stanovenými v súlade s týmto dohovorom.

Kapitola III - Trestné právo procesné

Článok 15 - Začatie a pokračovanie konania

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom nebolo podriadené oznámeniu a aby konanie mohlo pokračovať aj v prípade späťvzatia oznámenia.

Článok 16 - Vyšetrovanie v trestnom konaní

Každá strana prijme v súlade so zásadami svojho vnútroštátneho práva potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie účinného vyšetrovania a stíhania trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom.

Článok 17 - Medzinárodná spolupráca

1. Strany budú v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru a podľa príslušných platných medzinárodných a regionálnych právnych dokumentov a dojednaní dohodnutých na základe jednotných alebo recipročných právnych predpisov a ich vnútroštátneho práva v čo najširšom rozsahu vzájomne spolupracovať na účely vyšetrovania alebo trestného konania týkajúceho sa trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom vrátane zaistenia a konfiškácie.

2. Strany spolupracujú v čo najširšom rozsahu podľa príslušných platných medzinárodných, regionálnych a dvojstranných zmlúv o vydávaní a vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach týkajúcich sa trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom.
3. Ak bude strane, ktorá podmieňuje vydávanie alebo vzájomnú právnu pomoc v trestných veciach existenciou zmluvy, doručená žiadosť o vydanie alebo o právnu pomoc v trestných veciach od strany, s ktorou takúto zmluvu nemá, môže v plnom súlade so svojimi záväzkami podľa medzinárodného práva a za podmienok stanovených vnútroštátnym právom dožadanej strany považovať tento dohovor za právny základ pre vydávanie alebo vzájomnú právnu pomoc v trestných veciach v súvislosti s trestnými činmi stanovenými v súlade s týmto dohovorom.

Kapitola IV - Ochranné opatrenia

Článok 18 - Ochrana obetí

Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na ochranu práv a záujmov obetí trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom, najmä:

- a. zabezpečí, aby obeť mali prístup k informáciám, ktoré sa týkajú ich prípadu a ktoré sú potrebné na ochranu ich zdravia a iných dotknutých práv;
- b. poskytnutím pomoci obetiam pri ich fyzickom, psychickom a sociálnom zotavení;
- c. stanovením práva obetí na odškodnenie od páchatel'ov vo svojom vnútroštátnom práve.

Článok 19 - Postavenie obetí v trestnom konaní

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na ochranu práv a záujmov obetí vo všetkých štádiách vyšetrovania a trestného konania, najmä:
  - a. informovaním o ich právach a dostupných službách a na požiadanie o opatreniach prijatých v súvislosti s ich trestným oznámením, o vznesených obvineniach, o stave trestného konania, okrem výnimočných prípadov, kedy takéto informovanie môže mať nepriaznivý vplyv na riadne vybavenie prípadu, a o ich postavení v ňom, ako aj o výsledku ich prípadu;
  - b. umožniť im spôsobom, ktorý je v súlade s procesnými pravidlami vnútroštátneho práva, aby boli vypočutí, aby mohli predložiť dôkazy a aby mohli, priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, prezentovať svoje názory, potreby a obavy, a aby boli zohľadnené/sa na ne prihliadalo;
  - c. poskytnutím primeranej podpornej služby, aby boli ich práva a záujmy riadne prezentované a zohľadnené;
  - d. zabezpečením účinných opatrení na zaistenie ich bezpečnosti, ako aj bezpečnosti ich rodín pred zavražďovaním a odvetou.
2. Každá strana zabezpečí, aby obeť mali od svojho prvého kontaktu s príslušnými orgánmi prístup k informáciám o príslušných súdnych a správnych konaniach.

3. Každá strana zabezpečí, aby obeť mali prístup k právnej pomoci v súlade s vnútroštátnym právom a v odôvodnených prípadoch poskytovanej bezplatne, ak existuje možnosť, že sa stanú účastníkmi trestného konania.
4. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby obeť trestného činu stanoveného v súlade s týmto dohovorom spáchaného na území inej strany, ako je štát ich pobytu, mohli podať oznámenie príslušným orgánom štátu ich pobytu.
5. Každá strana zabezpečí prostredníctvom legislatívnych alebo iných opatrení v súlade s podmienkami ustanovenými jej vnútroštátnym právom možnosť, aby skupiny, nadácie, združenia alebo vládne či mimovládne organizácie pomáhali a/alebo podporovali obeť s ich súhlasom počas trestného konania týkajúceho sa trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom.

Článok 20 - Ochrana svedkov

1. Každá strana v rámci svojich možností a v súlade s podmienkami stanovenými vnútroštátnym právom zabezpečí účinnú ochranu pred možnou odvetou alebo zastrašovaním svedkov v trestnom konaní, ktorí vypovedajú o trestných činoch, na ktoré sa vzťahuje tento dohovor, a podľa potreby aj ich príbuzným a iným blízkym osobám.
2. Odsek 1 tohto článku sa vzťahuje aj na obeť, pokiaľ sú svedkami.

Kapitola V - Preventívne opatrenia

Článok 21 - Opatrenia na vnútroštátnej úrovni

1. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie:
  - a. existencie transparentného vnútroštátneho systému transplantácie ľudských orgánov;
  - b. spravodlivého prístupu pacientov k transplantačným službám;
  - c. primeraného zberu, analýzy a výmeny informácií týkajúcich sa trestných činov, na ktoré sa vzťahuje tento dohovor, v spolupráci medzi všetkými príslušnými orgánmi.
2. S cieľom predchádzať obchodovaniu s ľudskými orgánmi a bojovať proti nemu každá strana prijme podľa potreby nasledovné opatrenia:
  - a. poskytovať informácie alebo posilniť odbornú prípravu zdravotníckych pracovníkov a príslušných úradníkov v oblasti prevencie obchodovania s ľudskými orgánmi a boja proti nemu;
  - b. podporovať kampane na zvyšovanie povedomia širokej verejnosti o nezákonnosti a nebezpečenstve obchodovania s ľudskými orgánmi.
3. Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zákaz inzerovania potreby alebo dostupnosti ľudských orgánov s cieľom ponúknuť alebo získať finančný

zisk alebo porovnateľnú výhodu.

Článok 22 - Opatrenia na medzinárodnej úrovni

Strany budú v čo najširšom rozsahu vzájomne spolupracovať s cieľom zabrániť obchodovaniu s ľudskými orgánmi. Strany najmä:

- a. podávajú Výboru strán na jeho žiadosť správu o počte prípadov obchodovania s ľudskými orgánmi v rámci ich jurisdikcie;
- b. určia národné kontaktné miesto na výmenu informácií týkajúcich sa obchodovania s ľudskými orgánmi.

Kapitola VI - Následný mechanizmus

Článok 23 - Výbor strán

1. Výbor strán sa skladá zo zástupcov strán dohovoru.
2. Výbor strán zvoláva generálny tajomník Rady Európy. Jeho prvé zasadnutie sa uskutoční do jedného roka od nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre desiateho signatára, ktorý ho ratifikoval. Následne sa stretne vždy, keď o to požiada aspoň jedna tretina strán alebo generálny tajomník.
3. Výbor strán prijme svoj rokovací poriadok.
4. Výboru strán pri výkone jeho funkcií pomáha Sekretariát Rady Európy.
5. Zmluvná strana, ktorá nie je členom Rady Európy, prispieva na financovanie Výboru strán spôsobom, o ktorom rozhodne Výbor ministrov po konzultácii s touto stranou.

Článok 24 - Ostatní predstavitelia

1. Parlamentné zhromaždenie Rady Európy, Európsky výbor pre problémy kriminality (CDPC), ako aj iné príslušné medzivládne alebo vedecké výbory Rady Európy vymenujú do Výboru strán svojho zástupcu s cieľom prispieť k multisektorovému a multidisciplinárnemu prístupu.
2. Výbor ministrov môže vyzvať iné orgány Rady Európy, aby po konzultácii s Výborom strán, vymenovali svojho zástupcu do Výboru strán.
3. Zástupcovia príslušných medzinárodných orgánov môžu byť prijatí ako pozorovatelia do Výboru strán podľa postupu stanoveného príslušnými pravidlami Rady Európy.
4. Zástupcovia príslušných oficiálnych orgánov strán môžu byť prijatí ako pozorovatelia do Výboru strán podľa postupu stanoveného príslušnými pravidlami Rady Európy.
5. Zástupcovia občianskej spoločnosti, najmä mimovládnych organizácií, môžu byť prijatí ako pozorovatelia do Výboru strán podľa postupu stanoveného príslušnými pravidlami Rady Európy.
6. Pri menovaní zástupcov podľa odsekov 2 až 5 tohto článku sa zabezpečí vyvážené zastúpenie rôznych sektorov a disciplín.

7. Zástupcovia vymenovaní podľa odsekov 1 až 5 sa zúčastňujú na zasadnutiach Výboru strán bez hlasovacieho práva.

Článok 25 - Funkcie Výboru strán

1. Výbor strán monitoruje vykonávanie tohto dohovoru. Rokovací poriadok Výboru strán určí postup hodnotenia vykonávania tohto dohovoru s využitím multisektorového a multidisciplinárneho prístupu.
2. Výbor strán tiež uľahčuje zhromažďovanie, analýzu a výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov medzi štátmi s cieľom zlepšiť ich schopnosť predchádzať obchodovaniu s ľudskými orgánmi a bojovať proti nemu. Výbor môže využívať odborné znalosti iných príslušných výborov a orgánov Rady Európy.
3. Okrem toho Výbor strán v prípade potreby:
  - a. napomáha účinnému využívaniu a implementácii tohto dohovoru vrátane identifikácie akýchkoľvek problémov, ktoré môžu vzniknúť, a účinkov akéhokoľvek vyhlásenia alebo výhrady prijatej podľa tohto dohovoru;
  - b. vyjadruje stanovisko k akejkoľvek otázke týkajúcej sa uplatňovania tohto dohovoru a uľahčuje výmenu informácií o významnom právnom, politickom alebo technologickom vývoji;
  - c. predkladá stranám osobitné odporúčania týkajúce sa vykonávania tohto dohovoru.
4. Európsky výbor pre problémy kriminality (CDPC) je pravidelne informovaný o činnostiach uvedených v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku.

Kapitola VII - Vzťah k iným medzinárodným právnym dokumentom

Článok 26 - Vzťah k iným medzinárodným právnym dokumentom

1. Týmto dohovorom nie sú dotknuté práva a povinnosti vyplývajúce z ustanovení iných medzinárodných právnych dokumentov, ktorých stranami sú alebo sa stanú strany tohto dohovoru a ktoré obsahujú ustanovenia o otázkach upravených týmto dohovorom.
2. Strany dohovoru môžu medzi sebou uzatvárať dvojstranné alebo mnohostranné dohody o otázkach upravených týmto dohovorom na účely doplnenia alebo posilnenia jeho ustanovení alebo na uľahčenie uplatňovania zásad v ňom obsiahnutých.

Kapitola VIII - Zmeny a doplnenia dohovoru

Článok 27 - Zmeny a doplnenia

1. Každý návrh na zmenu a doplnenie tohto dohovoru predložený stranou sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho zašle členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré majú štatút pozorovateľa pri Rade Európy, Európskej únii a každému štátu, ktorý bol vyzvaný na podpísanie tohto dohovoru.

2. Každá zmena a doplnenie navrhnuté stranou sa oznámi Európskemu výboru pre problémy kriminality (CDPC) a iným príslušným medzivládny alebo vedeckým výborom Rady Európy, ktoré predložia Výboru strán svoje stanoviská k navrhovanej zmene a doplneniu.
3. Výbor ministrov Rady Európy zváži navrhovanú zmenu a stanovisko predložené Výborom strán a po konzultácii so stranami tohto dohovoru, ktoré nie sú členmi Rady Európy, môže zmenu a doplnenie prijať väčšinou stanovenou v článku 20.d Štatútu Rady Európy.
4. Text akejkolvek zmeny a doplnenia prijatého Výborom ministrov v súlade s odsekom 3 tohto článku sa zašle stranám na schválenie.
5. Každá zmena a doplnenie prijaté v súlade s odsekom 3 tohto článku nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí jedného mesiaca odo dňa, keď všetky strany informovali generálneho tajomníka, že ju prijali.

Kapitola IX - Záverečné ustanovenia

Článok 28 - Podpis a nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy, Európskej únii a nečlenským štátom, ktoré majú pri Rade Európy štatút pozorovateľa. Je otvorený na podpis aj pre akýkoľvek iný nečlenský štát Rady Európy na základe výzvy Výboru ministrov. Rozhodnutie vyzvať nečlenský štát na podpísanie dohovoru sa prijíma väčšinou stanovenou v článku 20.d štatútu Rady Európy a jednomyseľným hlasovaním zástupcov zmluvných štátov oprávnených zasadať vo Výbore ministrov. Toto rozhodnutie sa prijme po získaní jednomyseľného súhlasu ostatných štátov/Európskej únie, ktoré vyjadrili svoj súhlas byť viazané týmto dohovorom.
2. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.
3. Tento dohovor nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa, keď päť signatárov, vrátane najmenej troch členských štátov Rady Európy, vyjadrilo svoj súhlas byť viazané týmto dohovorom v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku.
4. Vo vzťahu ku ktorémukoľvek štátu alebo Európskej únii, ktoré následne vyjadrili svoj súhlas byť viazané týmto dohovorom, nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia ich ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 29 - Územná pôsobnosť

1. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení určiť územie alebo územia, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje.
2. Ktorákoľvek strana môže kedykoľvek vyhlásením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť uplatňovanie tohto dohovoru na akékoľvek ďalšie územie uvedené vo vyhlásení, za ktorého medzinárodné vzťahy je zodpovedná alebo v mene ktorého je oprávnená prijímať záväzky. Vo vzťahu k takémuto územiu nadobudne

dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia takéhoto vyhlásenia generálnym tajomníkom.

3. Každé vyhlásenie vykonané podľa predchádzajúcich dvoch odsekov môže byť vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu uvedenému v takomto vyhlásení odvolané oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Odvolanie nadobúda účinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa prijatia takéhoto oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 30 - Výhrady

1. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení vyhlásiť, že využíva jednu alebo viacero výhrad uvedených v článku 4 ods. 2, článku 9 ods. 3, článku 10 ods. 3 a 5.
2. Každý štát alebo Európska únia môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení tiež vyhlásiť, že si vyhradzuje právo uplatňovať článok 5 a článok 7 ods. 2 a 3 len vtedy, ak sú trestné činy spáchané na účely implantácie alebo na účely implantácie a na iné účely, ktoré určí strana.
3. Žiadna iná výhrada sa nesmie uplatniť.
4. Každá strana, ktorá urobila výhradu, ju môže kedykoľvek úplne alebo čiastočne stiahnuť oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Stiahnutie je účinné dňom prijatia takéhoto oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 31 - Riešenie sporov

Výbor strán bude v úzkej spolupráci s Európskym výborom pre problémy kriminality (CDPC) a inými príslušnými medzivládnyimi alebo vedeckými výbormi Rady Európy sledovať uplatňovanie tohto dohovoru a v prípade potreby uľahčí priateľské riešenie všetkých problémov súvisiacich s jeho uplatňovaním.

Článok 32 - Vypovedanie

1. Každá strana môže tento dohovor kedykoľvek vypovedať prostredníctvom oznámenia adresovaného generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
2. Takéto vypovedanie nadobudne platnosť v prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa prijatia oznámenia generálnym tajomníkom.

Článok 33 – Oznámenie

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré majú štatút pozorovateľa pri Rade Európy, Európskej únii a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby podpísal tento dohovor v súlade s ustanoveniami článku 28 nasledovné:

- a. každý podpis;
- b. uloženie akejkoľvek ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení;
- c. každý dátum nadobudnutia platnosti tohto dohovoru v súlade s článkom 28;

- d. každú zmenu a doplnenie prijaté v súlade s článkom 27 a dátum nadobudnutia platnosti takejto zmeny a doplnenia;
- e. každú výhradu a odvolanie výhrady podľa článku 30;
- f. každé vypovedanie podľa ustanovení článku 32;
- g. akýkoľvek iný akt, oznámenie alebo komunikáciu týkajúcu sa tohto dohovoru.

Na dôkaz tu uvedeného, nižšie podpísaní, riadne na to splnomocnení zástupcovia, podpísali tento dohovor.

V Santiagu de Compostela 25. marca 2015 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré majú štatút pozorovateľa pri Rade Európy, Európskej únii a každému štátu, ktorý bude vyzvaný na podpísanie toto dohovoru.